

μοσύνης και δοξολογίας πρὸς τὸν Θεὸν δὲν ἐξέροχονται ἀπὸ τὴν καρδίαν της :

Ἄλλὰ τὰ χρέη τῆς μητρὸς πρὸς τὸ τέκνον της, ἀγαπητῆ μου κόρη, ἀρχίζουσι καὶ πρὶν ἀκόμη τὸ μικρὸν πλάσμα ἴδῃ τὸ φῶς. Ἡ σωματικὴ καὶ διανοητικὴ τῆς μητρὸς κατάστασις κατὰ τὴν περίοδον τῆς κυφορίας, ἐπενεργεῖ τὰ μέγιστα εἰς τὸ ὑπ' αὐτῆς γεννηθισμένον. Ὅθεν οὐ μόνον ἑαυτῆς, ἀλλὰ καὶ χάριν τοῦ τέκνου της, ὀφείλει νὰ φροντίξῃ ὑπὲρ τῆς εὐεξίας τοῦ σώματος, τῆς γαλήνης, τοῦ νοῦς καὶ τῆς ἀγαθότητος τῆς καρδίας της. Διότι εἶναι γνωστὸν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἡ σωματικὴ ιδιοσυγκρασία τῶν τέκνων (καθὼς καὶ αἱ διανοητικαὶ δυνάμεις) ἐξαρτᾶται πολὺ ἀπὸ τὴν ιδιοσυγκρασίαν τῶν γονέων. Ἄν ἡ μήτηρ καταχρᾶται τὰς ἡδονάς, ἐὰν τρέφῃ ἐν ἑαυτῇ τὰ πάθη τοῦ μίσους, τοῦ φθόνου, τῆς κακίας, ἐὰν τὸ πνεῦμα της ἀπασχολῆται εἰς τὰ οὐτιδανὰ καὶ χαμερπῆ, τὸ τέκνον της κατὰ πᾶσαν πιθανότητα θέλει κληρονομήσει ἰσχυρὰν ὀρμὴν εἰς τὰς σωματικὰς εὐχαριστήσεις, δεκτικότητα τῶν χειροτέρων παθῶν, καὶ μικρότητα διανοίας. Διὰ τοῦτο ὀφείλει νὰ περιορίξῃ πᾶν ἐρεθιστικὸν αἰσθημα, νὰ προσφυλάττεται πάντοτε ἀπὸ τὰ αἷτια τῆς μελαγχολίας, καὶ ὅσον δύναται ἀπὸ παντὸς εἴδους ἀταξίας. Ἡ ἐνασχόλησις εἰς τὰς οἰκιακὰς της, ὑποθέσεις, ἡ συχνὴ θεωρία τῶν πολυποικίλων ἔργων τῆς φύσεως καὶ τὸ ἡδονικὸν ἐκεῖνο αἰσθημα τὸ πηγάζον ἀπὸ τὴν μὲ τὰς φίλας της συναναστροφῆν, ὅλα ταῦτα, λέγω, εἶναι χρήσιμα καὶ σχεδὸν ἀπαραίτητα πρὸς διατήρησιν τῆς ἀπαιτουμένης σωματικῆς καταστάσεως καὶ τείνου ἐπίσης νὰ φυλάττωσι γαλήνιον καὶ εἰρηνικὸν τὸ πνεῦμα. Καὶ ταῦτα μὲν διὰ τὸ σῶμα.

(ἀκολουθεῖ)

ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΓΟΝΕΙΣ

ΜΟΡΦΩΣΙΣ ΚΑΙ ΟΧΙ ΑΠΛΟΥΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ

Ἡ περιστολὴ ἢ περιορισμὸς δυνατὸν νὰ εἶναι ἐν στοιχείῳ τῆς μορφώσεως, ἀλλὰ δὲν εἶναι μόρφωσις καθ' ἑαυτῆν. Ἡ πλεῖσις δὲν εἶναι αἷτια ἀξήσεως, ἀν καὶ δύναται νὰ βοηθήσῃ εἰς τὴν διακανόνισιν τῆς ἀξήσεως. Ὁ κηπουρὸς δύναται κατὰ πολὺ νὰ συντελέσῃ εἰς τὸ νὰ δώτῃ σχῆμα καὶ κίνησιν εἰς τὰ φυτὰ διὰ διαφορῶν τρόπων παρεμβάσεων εἰς τὴν λειτουργίαν αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν δίδει οὕτως εἰς αὐτὰ ζωὴν καὶ ἐὰν ἡ ἐπέμβασις του υπερβαίνει τὰ ὅρια, τὰ καταστρέφει. Πολλοὶ γονεῖς παραπονοῦνται διατὶ τὰ τέκνα των ἔχουν παρεκτραπῆ ἢ καθήνηται ἀχρηστα πρὸς πείραμα τῆς μεγαλαυχῆσεώς των ὅτι τὰ ἐμεγάλωσαν ὑπὲρ ἀστήτην

ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΑΙ ΜΕΛΕΤΑΙ

ΘΡΗΣΚΕΙΑ-ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ

Ε'.

Ἐὰν πάλιν ἡ θρησκεία (καὶ ἄς ὀμιλήσωμεν μερικώτερον) ὁ Χριστιανισμὸς ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας δὲν ἱκανοποίησεν ἢ ἀτελῶς μόνον ἱκανοποίησε τὰς ἠθικὰς ἀνάγκας τῆς ἀνθρωπότητος καὶ ἐὰν ἔτι δὲν τὰς ἱκανοποιεῖ ἐπαρκῶς, δὲν πταίει ὁ Χριστιανισμὸς, ἀλλ' ἡ ἑλλιπὴς αὐτοῦ ἐφαρμογή. Διὰ τοῦτο ὅταν ἐγκατασταθῇ ὁ ἀληθὴς Χριστιανισμὸς εἰς τὰς καρδίας τῶν ἀνθρώπων, ὅταν κατανοηθῇ τελειότερον ὑπ' αὐτῶν καὶ ἐφαρμοσθῇ πιστότερον εἰς τὴν ζωὴν των, τότε τὸ φῶς αὐτοῦ θὰ καταστήσῃ ἀφανεῖς πάσας τὰς πυγολαμπίδας τῆς ἀνθρωπίνης φαντασίας καὶ τοῦ ἀνθρωπίνου ἐγωῖσμοῦ.

Καὶ ὁ τοιοῦτος Χριστιανισμὸς δὲν χρήζει ἀντικαταστάσεως, ἀλλὰ εὐνυτέρας ἐγκαταστάσεως, δὲν χρήζει ἐπιδιορθώσεως, ἀλλὰ βαθυτέρας ἐπιγνώσεως, δὲν χρήζει συμπληρώσεως ἀλλὰ πιστοτέρας πληρώσεως, δηλ. ἐπιτελέσεως καὶ ἐφαρμογῆς.

Διὰ τοῦτο ἡ ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις ἀπόπειρα πρὸς ἐπιδιορθώσιν δῆθεν τοῦ Χριστιανισμοῦ διὰ τῶν ὀρθολογιστικῶν ἰδεῶν οὐδὲν καλόν, κακὰ δὲ πολλὰ ἐπροξένησε. Δι' αὐτῶν ὁ Χριστιανισμὸς ἠλλοιώθη τόσον, ὥστε δὲν ἔμεινε πλέον Χριστιανισμὸς, ἢ μάλλον ἐβιάσθη νὰ μένῃ Χριστιανισμὸς χωρὶς Χριστόν. Ἀλλὰ ἐκεῖ πῶς λείπει ὁ Χριστὸς λείπει καὶ τὸ πνεῦμα δηλ. ἡ ζωὴ καὶ ἡ ἐπὶ τῶν καρδιῶν ζῶσα ἐπιρροὴ καὶ γοητεία τοῦ Εὐαγγελίου, ἀνευ τῆς ὁποίας οὔτε θρησκεία, οὔτε ἠθικὴ ἀξία λόγου δύναται νὰ ὑπάρξῃ.

Διὰ τοῦτο εἶναι μάταιαι αἱ προσπάθειαι ἐκείνων, οἵτινες θέλουσι νὰ μορφώσουν τὸν ἀνθρώπον καὶ νὰ ἠθικοποιήσωσι τὴν κοινωνίαν ἀνευ τοῦ Χριστοῦ, ἢ νὰ ἐπιδιορθώσουν καὶ συμπληρώσωσι τὸν Χριστιανισμὸν διὰ τῶν

περιστολῶν καὶ διὰ παντοίων ἀσφαλῶν περιορισμῶν. Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι τὰ ἀνέπτυξαν, δὲν τὰ ἐμόρφωσαν ὅμως καθ' ἑλθον. Ἀπλῶς παρενέδθησαν καὶ παρεμπόδισαν τὰς δυνάμεις τῆς ζωῆς των, μεταίτιος φανταζόμενοι ὅτι οὗτος ὁ περιορισμὸς ἦτο μόρφωσις ἢ ἀνατροφή. Ἐὰν θέλωμεν νὰ μορφώσωμεν ταῦτα δὲν ἀρκεῖ μόνον νὰ κλείσωμεν εἰς τὰς δυνάμεις τῆς ζωῆς τὰς πρὸς τὸ κακὸν ὁδοῦς, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἀνοίξωμεν καὶ τὰς ὁδοὺς τὰς ἀγοῦσας πρὸς τὸν Θεόν.